

HUDDINGE- TAGGEN

Nummer 2 2023

I detta nummer bl.a.

**Så kan man samla
Klassificering av Vapentyp
Postkontoret i Hägersten
Årsmötet som blev lite extra**

HUDDINGE-TAGGEN NR 2 2023 ÅRGÅNG 48
Informationsorgan för Huddinge Frimärks- och vykortsklubb

Redaktionskommitté: Bertil Eriksson, Peter Lidbeck
Ansvarig utgivare: Peter Lidbeck
Adress: Huddinge Frimärks- och vykortsklubb
c/o Peter Lidbeck
Brännkyrkagatan 87, 5 tr
118 23 Stockholm

Klubbens styrelse:

Ordförande	Leif Ruud	073-058 91 96
Kassör	Harold Löwing	070-604 92 37
Sekreterare	Peter Viridén	070-972 40 48
Ledamöter	Bertil Eriksson (Tumba)	08-530 321 80
	Ulf Nyström	070-616 20 07
	Cissi Nilsson	073-032 36 46
	Carina Löfström	070-284 70 08
	Peter Lidbeck	072-945 97 19

Ungdomsavdelningen: Cissi Nilsson, Bertil Eriksson

Klubben plusgiro **5 27 72-1**

Medlemsavgiften, som kan betalas in på plusgirokontot ovan (glöm ej namn och adress), är 100 kr för seniorer. Nya medlemmar kan anslutas till Sveriges Filatelistförbund, medlemsavgiften 520 kr, totalt 620 kr där förbundstidskriften Filatelisten ingår.

Klubbens hemsida: huddingefk.wordpress.com

Juniorer (25 år och yngre) betalar 100 kr för medlemskap i Huddinge Frimärks- och vykortsklubb och SFU.

Information om klubbens kataloger hittar du på omslagets tredje sida.

Min motivsamling

och vad jag kan använda när jag ställer ut den.

Jag samlar motiv, Gäddan, och planerar att ställa ut vid någon lämplig frimärksutställning framöver. Vid alla frimärksutställningar finns det domare, jurymän, som bedömer samlingarna. De har då en regelbok, ett reglemente, att följa. Du kan hitta alla reglementen på SFFs (Sveriges Filatelist Förbunds) hemsida. Följande regler och poäng gäller för min motivsamling:

För motivexponat gäller följande relativa tal som ledning för juryn:

Bearbetning 35

Titel och plan 15   Utveckling 15   Nyskapande 5

Kunskap, personlig studie och forskning 30

Tematisk 15   Filatelistisk 15

Kvalitet och sällsynthet 30

Kvalitet 10   Sällsynthet 20

Presentation 5

Totalt 100 poäng

Vad respektive del innehåller kan Du se på SFFs hemsida.

Det gäller att följa reglerna och inte bara använda frimärken i sin samling. Utan även stämplor, helsaker och andra filatelistiska objekt. Jag kommer nu att visa några trevliga objekt som jag planerar att ha med i min samling som jag avser att ställa ut.

Jag börjar dock med att visa ett frimärke, enligt mig, det vackraste gäddfrimärket i världen.

Frimärket är som Du ser från Sverige och kom ut 1979.

Jag behöver också använda andra sker än frimärken i min samling för att få många poäng och jag blev väldigt glad då jag hittade en fin stämpel med en gädda i.

Stämpeln är från England och den passar mycket bra i min samling.

Även häftesomslag går bra att använda och här är ett från Finland med en gädda på.

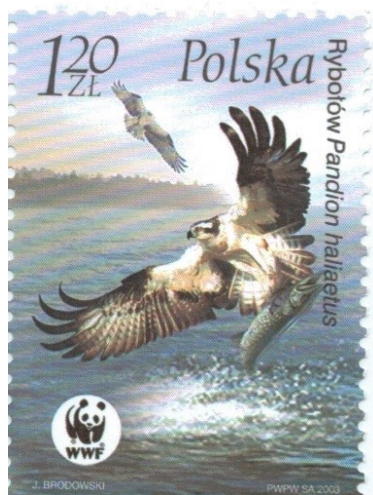
Det är inte bara gäddor jag kan visa utan även hur eller vad man

fångar gäddor med. Här ett häftesomslag från Östtyskland och från den tid landet fanns. Man kan se fiskeutrustning som behövs för att fånga en gädda och till och med att man fångat en gädda.

Jag måste också visa vad gäddan äter och vilka som äter gädda. Som exempel visar jag här en mästare fiskare, en fiskgjuse, som just tagit en gädda.

Frimärket är från Polen och man kan se att det är en gädda den har i klorna.

Även vi människor äter ju gädda och som exempel på detta har jag ett frimärke från Frankrike som visar maträtten gädda med smält smör.

Ser gott ut – inte sant?

Det gäller alltså att ha ett varierat material när man ställer ut; frimärken, stämplat, helsaker, häften osv. som hör ihop med det tema som samlingen har i mitt fall Gäddan.

Jag avslutar med en av mina favoriter, en stämpel från Tyskland på en utter som just skall sätta tänderna i en gädda

Det

är roligt att samla motivfrimärken, i alla fall, gäddor.

Det gäller att hitta material som visar och beskriver gäddan. Vad gäddan äter. Vem som äter gäddan. Hur man fångar en gädda. Gäddan i kulturen. Gäddan som inspiration. Visste Du till exempel att både USA och Ryssland har ubåtar som heter Gäddan. Jag har frimärken, stämplor och helsaker med dessa ubåtar. Jag har också frimärken med knopar som används för att fästa drag och wobblers när man fiskar gädda.

Det är bara fantasin som sätter gränser när det gäller en motivsamling men se till att följa de regler som finns för utställningar och försök få så många poäng som möjligt. Ju högre poäng ju bättre medalj!

Hälsar *Per Näsman*, Gäddsamlare

Höstens program

September den 5 och 19

Oktober den 3 och 17

November den 7 och 21 med halvårsmöte

December den 5 = julfest

Vi träffas i Tomtbergaskolans matsal med **start kl 18.30**

Reaktion på artikel i Taggen om postnord

En fd posttjänsteperson ringde upp och tackade för artikeln i Taggen om postnords beteende för att bära ut post. Han berättade om en bekant som skickade ett rekommenderat brev från Umeå i februari 2022 som han fick i oktober utan någon kommentar eller ursäkt för dröjesmålet. Nästan 9 månader försenat! Det är kanske ett oslagbart världsrekord.

Inkommen post

En dag kom ett kuvert från Huddinge kommun och min första tanke var att brevet gällde våra möjligheter att komma in i Tomtbergaskolans matsal. Men icke! I kuvertet låg kuvertet nedan som avsändaren dekorerat ordentligt och en tapper person på postnord som stämplat de flesta frimärkena med en nästintill utsliten stämpel = nästan ingen färg. Avsändaren undrade om kuvertet var intressant. Jag har skrivit och tackat för det roliga kuvertet med ca 90 frimärken för drygt 100 kr. *Peter Lidbeck*

Klassificering av Vapentyp öre

Det finns medlemmar som samlar Vapentyp med valören öre. Här finns det svårigheter att klassificera dem. I den här artikeln beskriver jag mina erfarenheter som jag hoppas kan bli till hjälp för er.

Vid klassificeringen av Vapentyp så finns det två problem att ta hänsyn till. De flesta nöjer sig med att fastställa färgnyanserna, men det räcker inte. Man måste också utreda vilket perforeringsverktyg som användes. Under perioden 1858 – 1872 användes tre olika perforeringsverktyg: 1855 års och 1865 års perforeringsverktyg och när Bagge tog över tryckningen använde han ett nytt verktyg, 1872 års perforeringsverktyg. Samtliga verktyg gav tandning 14. Den viktigaste olikheten mellan perforeringsverktygen är att utreda om frimärkena har en ojämnh eller jämn tandning.

Ojämn tandning: om man drar en linje längs tandningshålens innerkant är denna ojämnh där ett eller flera hål är djupare än de övriga. Tänderna är olika breda och olika långa. Hörntänderna är ofta dåligt utformade och olika.

Jämn tandning: om man drar en linje längs tandningshålens innerkant är denna jämn där tandningshålen är lika djupa. Tänderna är ungefär lika breda och ungefär lika långa. Hörntänderna är tämligen lika. Jag börjar med att beskriva de tre olika perforeringarna.

1855 års perforeringsverktyg

- ojämnh tandning med ojämna hörn
- spetsiga tänder och breda tandningshål
- de flesta rufftandade märkena har denna tandning
- de flesta dubbeltänder kommer från denna tandning
- samma som användes till skillingvalörerna

Perforeringshålen var rätt stora, med nålar av ca 1,2 mm i diameter. Detta medförde att tänderna blev spetsiga och mycket smala.

1865 års perforeringsverktyg

- jämnare tandning än 1855 års tandning
- mindre spetiga tänder och smalare tandningshål
- få rufftandade märken
- få märken med dubbeltänder

Med 1865 års verktyg ville man göra kartorna mer hållbara. Nålar gjordes därför något klenare, 1,0 mm i diameter. Perforeringshålen blev mindre och tänderna något bredare. Frimärken perforerade med 1865 års verktyg och avstämplade 1865 är kända endast med valören 12 öre och de är mycket ovanliga. Av de övriga valörerna finns inga exempel på frimärken stämplade varken för 1865 och 1866.

1872 års perforeringsverktyg

- jämn tandning med jämna hörntänder
- bredare tänder och smalare tandningshål
- sällsynt rufftandade
- samma som användes till de första Ringtypsmärkena.

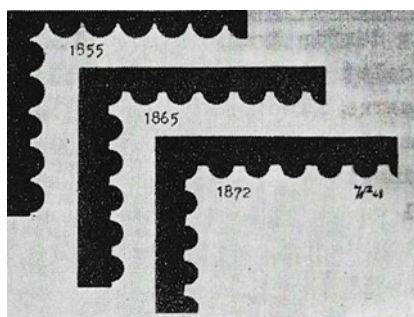

1855 års verktyg

1865 års verktyg

1872 års verktyg

Med 1872 års verktyg minskades nåldiametern till 0,9 mm, vilket medförde något bredare tänder. Särskilt framträder detta vid hörntänderna, som blir breda och väl utformade. Det är därför lättare att skilja ut 1872 års perforering från de övriga.

De tre olika perforeringsverktygens resultat (enligt SFF:s handbok).

Färgnyanserna

En viss färgnyans som finns med 1855 års perforeringsverktyg kan återfinnas med 1865 års verktyg. Frimärkena tryckts vid olika tillfällen och en viss nyans kan ha återkommit vid olika leveranser. Här ges några exempel:

5 öre Vapentyp mörkgrön (Facit 7a¹) perforerades med 1855 års verktyg och nyansen återkommer med 1865 års perforeringsverktyg (Facit 7a²). Därför är det viktigt att klura ut vilket perforeringsverktyg som använts. 5 öre Vapentyp med ljus gulgrön nyans (Facit 7f¹). Här användes 1865 års perforeringsverktyg. Samma nyans återkom senare och perforerades med 1872 års perforeringsverktyg (Facit 7f²). Därför är det nödvändigt att känna till frimärkets avstämplingsdatum! De datum som anges i Facit ska dock tolkas som normalt avstämplingsdatum. Avvikelser finns!

Facit 7a1

Facit 7a2

Facit 7f1

Facit 7f2

12 öre Vapentyp har betydligt fler nyanser än de övriga valörerna och dessutom flera varianter med olika tandnings-

Facit 9c1

Facit 9c2

Facit 9c3

olika tandnings-
verktyg!

Litteratur

Svensk Frimärksfakta 2:1, Vapentyp i örevalörer 1858. 1872, Bo Erik Stavenow, Bo Millhagen, SFF

Postkontoret Hägersten 1

Bland vykortsin-
tresserade finns
samlare av kort
utgivna av Press-
byrån. Bland
vykort insända
som tävlingsvar
vaskades fram
vykort Pressby-
rån nr 30156
med bildtext
”HÄGERSTEN
Riksdalervä-
gen”. Vad som
intresserar mer
än bildtexten är
att ett förgrund-
hus har texten

Vykort Pressbyrån nr 30156. Ordet POST på fasaden väcker intresse.

”POST”. Vi är ännu några som minns att det förr fanns ett stort antal postkontor. Begreppet postkontor är på väg in i sagan och legenden.

Del av f.d. Postkontoret Hägersten 1 i januari 2023

På vykortet ser vi att det på posthusets vägg finns ett konstverk. Det var lockande att utforska hur det ser ut idag vid det tidigare postkontoret. Det blev en tunnelbaneresor till Hägerstensåsens station. Det är inte bara postkontoren som är försvunna även mynt, sedlar och bankkontor är på väg att utmönstras. Då är det upplyftande att om man från Hägerstensåsens tunnelbanestation går utefter Seldvägen kommer man ganska

snart fram till Sparbanksvägen som sedan korsas av Riksdalervägen. Det är i hörnet av Sparbanksvägen och Riksdalervägen som det tidigare postkontoret finns.

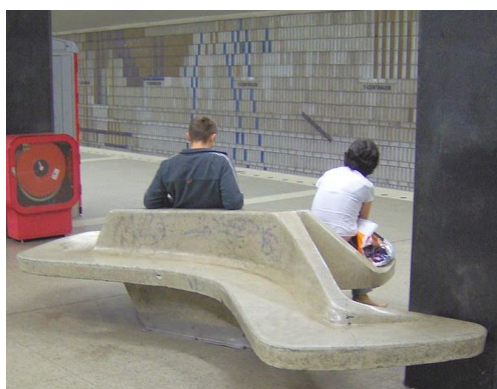
Posthuset invigdes 1951 som stadsdelens postkontor med namnet Hägersten 1. På 1950-talet tillkom många nya postkontor ritade av Lars-Erik Lallerstedt (1910 - 1978), som hade gått i fadern Eriks arkitekturspår. Även Erik Lallerstedt har ritat många posthus. Postens indragna hörnentré med dörrar i ek finns kvar i ursprungligt skick.

På vykortet syns endast en liten del av byggnaden. Hela byggnaden disponerades av posten. Byggnadens olika funktioner markerades i fasaduppbyggnaden.

På bottenvåningen låg själva postlokalen för allmänheten. Vid norra gaveln fanns en bostad för postmästaren. Posthanteringen för allmänheten är numera nerlagd, men brevsorteringen finns kvar. Om man kikar in genom dörrrens glasfönster ser man ett litet krypin något större än gamla dagars telefonhytt där det finns ett antal postboxar och vid sidan av ytterdörren finns en uppsättning nymodigheten Paketboxar där man via en digital manöverpanel kan hämta paket.

På fasaden mot Sparbanksvägen anbringade konstnären Egon Möller-Nielsen (1915 – 1959) en väggmosaik visande en beriden, hornblåsande postiljon. Konstverket finns kvar medan fasadskylten POST är borttagen.

Konstverket är ovanligt realistiskt ty Egon Möller-Nielsen är mest känd för sina abstrakta skulpturer i surrealistisk stil, såsom Domarring, granit, Råambshovsparken i Stockholm, Ägget, två versioner lekskulptur i konststen, bland annat i Tessinparken, Organiskt formade soffor i stengöt, övre planet på tunnelbanestationen T-Centralen.

*Egon
Möller*

Nielsens utsmyckning på f.d. postkontoret i Hägersten och hans soffa T-Centralen som en kort tid var uppvärmda tills buset upptäckte dem som förträffliga sovplatser. Efter en tid stängde SL av uppvärmningen.

Poststämpel från Hägersten 1 den 16 juni 1983.

Byggnaden är blåmarkerad av Stockholms Stadsmuseum, vilket är den högsta klassen och innebär att bebyggelsens kulturhistoriska värde av stadsmuseet anses motsvara fordringarna för byggnadsminnen i Kulturmiljölagen.

Arne Karlsson

Årsmötet i mars

Årsmötet blev som vanligt = väldigt kort. Samtidigt blev det väldigt ovanligt. Taggens observanta läsare har givetvis redan läst styrelsens nya sammansättning på sid 2 och då noterat att klubben fått en ny ordförande i Leif Ruud, en ny kassör i Harold Löwing samt en ny sekreterare i Peter Viridén, som önskas välkommen in i kretsen. Annars blev det omval. Peter Lidbeck, som varit ordförande i 33 år, valdes till ledamot i styrelsen och som tack för lång och trogen tjänst valdes han till hedersmedlem i klubben. Peter uttryckte sin stora glädje över att ha valts in den exklusiva kretsen hedersmedlemmar (3 st) och tackade för detta. Han kommer även i fortsättning hålla i produktionen av Taggen.

Klubbvernissage

Vi erbjuder våra medlemmar att komma ut i ljuset och visa oss andra vad man kan samla på. Enda kravet är att det är ett tema som illustreras med frimärken och/eller försändelser inkl. vykort och som sätts upp på 8-12 sidor. Du måste skriva en rubrik och några ord på varje blad som förklarar vad som visas. Vi fokuserar enbart på tema och innehåll. Alla som deltar kommer att få ett pris.

Vernissagen kommer vi att ha vid halvårs mötet i november. Om man börjar med att rota i lådor och pärmor och sorterar materialet brukar det automatiskt ge idéer till teman. Anmälan till klubbvernissage gör du på klubbmöte eller på telefon till mig.

Leif Ruud

Göta Kanal mellan Östersjön till Väneren

Vem gör en samling baserat på texten nedan?

Vem skulle idag komma på tanken att bygga en kanal för båtar genom Sverige? Knappast någon vill jag påstå. Men greven, sjömilitären och politikern Baltzar von Platen tog upp den nästan 300 år gamla idén och lyckades också få igenom ett beslut hos regeringen. Bygget av Göta Kanal startade år 1810.

Anledningen var att Skåne tillhörde Danmark när idén kläcktes och danskarna tvingade alla som passerade genom Öresund att betala tull, (svenskarna slapp dock tull i och med freden i Brömsebro 1645). Genom att bygga en kanal skulle fartyg kunna passera från Östersjön till Kattegatt och slippa de danska tullavgifterna. Det blev också ett "relativt" snabbt transportsätt.

Under 22 år arbetade sammanlagt 58.000 man, främst indelta soldater, med kanalbygget. De arbetade mest för hand med järnskodda spadar och det blev totalt 12 miljoner dagsverken.

Den 26 september 1832 invigdes kanalen under pompa och ståt och årtusendets svenska byggnadsverk var ett faktum. Baltzar von Platen själv fick inte uppleva invigningen, han avled tre år tidigare.

Idag är kanalen en viktig turistattraktion. Man kan välja att åka med egen båt eller så kan man göra en kortare eller längre resa med någon av de många turbåtarna. Det finns också möjlighet att cykla på den cykelväg som finns utmed kanalen. Över 6000 fritidsbåtar trafikerar varje år Göta Kanal.

Göta kanal går mellan Mem i Slätbaken och Sjötorp i Väneren. Genom att sedan fortsätta genom Trollhättekanal från Vänersborg till Göteborg så kan man alltså genom ett sinnrikt kanalsystem med slussar färdas från Östersjön till Kattegatt.

Göta kanal rymmer hela 58 olika slussar och lägger man sedan till de 6 i Trollhättekanal så kommer man att åka genom 64 slussar på färden från Stockholm till Göteborg. Att det sedan tar sin tid får man bortse ifrån och istället njuta av landskapet som man passerar genom.

Den högsta punkten på kanalsystemet ligger hela 91,8 meter över nivån i Östersjön. Det är Forsvik vid Karlsborg som är högsta punkten. Slussarna kan ta emot båtar som är max 30 meter långa och 6 meter breda. Kanalen har ett djup av 3 meter.

Bertil/Tyresö

Frimärkskataloger

	Länder	År
A	Facit	2019
B	Facit postal	2004
C	Facit Sverige Basic	2021
D	Facit Special classic	2022
1	Mellaneuropa (Lichtenstein – Ungern)	2008
2	Sydvästeuropa (Andorra – Spanien)	2008
3	Sydeuropa (Albanien – Vatikanen)	2008
4	Sydosteuropa (Bulgarien – Cypern)	2008-09
5	Nordeuropa (Danmark – Sverige)	2008-09
6	Västeuropa (Belgien – Holland)	2008-09
7	Östeuropa (Karpatien – Ukraina)	2008-09
8	Tyskland	2005-06
9a	China	2008
9b	Japan – Mongoliet	2008
10	Nord- och Centralamerika	2000
11a	Sydamerika	2001
11b	Karibien	2000
12a	Syd- o Centralafrika	2002
12b	Västafrika	2001-02
12c	Nord- o Östafrika	1997
13a	Syd- och Sydostasien	1998
13b	Central- och Östasien	1998
14	Australien	2005-06

Regler för lån av kataloger i HFK

Klubbens frimärkskataloger sköts av Ernst Schaffer. Du beställer kataloger endera vid klubbmöten eller genom att ringa Ernst på **070-578 81 06**. Lånetiden är två veckor. Vill du behålla den ytterligare en tvåveckorsperiod, **måste** du kontakta Ernst, för att efterhöra att den inte är beställd. Hantera katalogerna varsamt och gör inga anteckningar eller markeringar i dem.

Förlorad eller förstörd katalog ersätts av den som lånat den.

Klubben har en speciell lampa för att studera vattenmärken o.d. Här gäller samma regler.

Avsändare:

Huddinge Frimärks- och vykortsklubb
c/o Peter Lidbeck
Brännkyrkagatan 87 V
118 23 Stockholm

Glöm inte att informera klubben
när du byter adress.